

EUROPOS PARLAMENTAS

2004



2009

Plenarinio posėdžio dokumentas

A6-0341/2008

12.9.2008

*****I**

PRANEŠIMAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 76/769/EEB nuostatos, susijusios su tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų (dichlormetano) pardavimo ir naudojimo apribojimais

(COM(2008)0080 – C6-0068/2008 – 2008/0033(COD))

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas

Pranešėjas: Carl Schlyter

Procedūrų sutartiniai ženklai

- * Konsultavimosi procedūra
balsavusių narių balsų dauguma
- **I Bendradarbiavimo procedūra (pirmasis svarstymas)
balsavusių narių balsų dauguma
- **II Bendradarbiavimo procedūra (antrasis svarstymas)
balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija
- *** Pritarimo procedūra
visų Parlamento narių balsų dauguma, išskyrus EB sutarties 105, 107, 161 ir 300 straipsniuose bei ES sutarties 7 straipsnyje numatytus atvejus
- ***I Bendro sprendimo procedūra (pirmasis svarstymas)
balsavusių narių balsų dauguma
- ***II Bendro sprendimo procedūra (antrasis svarstymas)
balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija
- ***III Bendro sprendimo procedūra (trečiasis svarstymas)
balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendram tekstui

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į Komisijos pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto pakeitimai

Parlamento pakeitimų tekstas paryškinamas ***pusjuodžiu kursyvu***. Iš dalies keičiančiuose aktuose esamos nuostatos tekstas, kurio Komisija nepakeitė, bet nori keisti Parlamentas, paryškinamas pusjuodžiu šriftu. Parlamento išbrauktos šio teksto dalys žymimos laužtiniais skliaustais: [...]. Paryškinimas *paprastu kursyvu* parodo atitinkamiems skyriams tas teisės akto projekto vietas, kurias siūloma taisyti rengiant galutinį tekstą (pvz., tekste tam tikra kalba paliktas akivaizdžias klaidas ar praleistas vietas). Pasiūlytiems tokio pobūdžio pataisymams reikalingas atitinkamų skyrių sutikimas.

TURINYS

	Psl.
EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....	5
AIŠKINAMOJI DALIS	16
PROCEDŪRA	20

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 76/769/EEB nuostatos, susijusios su tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų (dichlormetano) pardavimo ir naudojimo apribojimais

(COM(2008)0080 – C6-0068/2008 – 2008/0033(COD))

(Bendro sprendimo procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2008)0080),
 - atsižvelgdamas į EB sutarties 251 straipsnio 2 dalį ir 95 straipsnį, pagal kuriuos Komisija jam pateikė pasiūlymą (C6-0068/2008),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 51 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą (A6-0341/2008),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jį nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

Pakeitimas 1

**Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas
-1 konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(-1) Labai didelės koncentracijos dichlormetanas (DCM) naudojamas dažų nuėmimo produktuose. Jis labai lakus ir esant didelei koncentracijai turi narkotinį poveikį, taigi slopinama centrinė nervų sistema ir esant dideliame jo kiekiui sukiamas kardiotoksinis poveikis, neteisingai jį naudojant kyla mirties pavojus. Pagal 1967 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvą 67/548/EEB dėl

įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų medžiagų klasifikavimą, pakavimą ir ženklimą etiketėmis, suderinimo¹ DCM priskirtas 3 kategorijos kancerogeninėms medžiagoms. Pagal 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus², DCM yra prioritetinga kenksmingoji medžiaga.

¹ OL serija, I skyrius, 1967 m. P. 0234.

² OL L 327, 2000 10 23 p. 1.

Pagrindimas

DCM pavojingos savybės ir jo naudojimas bei poveikio lygmenys turėtų būti nustatyti teisės aktuose, o jis pats įtrauktas į Bendrijos teisės aktų dėl vandens politikos sąrašą kartu su 33 prioritetingomis kenksmingosiomis medžiagomis, siekiant pakankamai pagrįsti draudimą.

Pakeitimas 2

**Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas
1 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(1a) Yra DCM pakaitalų, kurių keliamas pavojus žmogaus sveikatai ir aplinkai daug mažesnis.

Pagrindimas

Europos Komisijos Įmonių ir pramonės generalinio direktorato užsakymu nepriklausomos kompanijos Risk Policy Analysts Limited (RPA) atlikto poveikio tyrimo „Galimi dažų nuėmiklių, kurių sudėtyje yra DCM, pardavimo ir naudojimo Bendrijoje apribojimai“ svarbios išvados turėtų būti paminėtos kaip svarus argumentas ribojant DCM naudojimą.

Pakeitimas 3

**Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas
1 b konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(1b) Norint užtikrinti, kad esamas apsaugos lygis nebūtų sumažintas, ir užkirsti kelią dar nežinomam ar nenustatytam padidėjusiam pavojui žmogaus sveikatai ir saugumui visos alternatyviosios dažų nuėmiklių sudedamosios dalys turėtų būti iširtos taip pat kruopščiai, kaip ir DCM.

Pagrindimas

Iš pateiktų pavyzdžių matyti, kad tik iki galo atlikus visų alternatyviųjų medžiagų pavojingumo vertinimą, kaip numatyta REACH direktyvoje, galima užtikrinti, kad bus pasirinkti saugiausi dažų nuėmimo metodai ir kad visos būtinos kontrolės priemonės, kurių imtis privalės vartotojai, bus proporcingos sveikatos ir saugumo pavojams.

Pakeitimas 4

**Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas
3 konstatuojamoji dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(3) Vartotojai namuose naudoja dažų nuėmiklius, kurių sudėtyje yra DCM, dažams, lakui ir politūrai pašalinti pastatų viduje bei išorėje. Mokymu ir stebėsena neįmanoma užtikrinti *saugią* vartotojų *elgseną* su DCM. Todėl vienintelė ir proporcinga priemonė vartotojams keliamam pavojui pašalinti – dažų nuėmiklių, kurių sudėtyje yra DCM, pardavimo ir naudojimo draudimas.

(3) Vartotojai namuose naudoja dažų nuėmiklius, kurių sudėtyje yra DCM, dažams, lakui ir politūrai pašalinti pastatų viduje bei išorėje. Mokymu ir stebėsena neįmanoma užtikrinti *saugios* vartotojų *elgsenos* su DCM. Todėl vienintelė ir proporcinga priemonė vartotojams keliamam pavojui pašalinti – dažų nuėmiklių, kurių sudėtyje yra DCM, pardavimo, **tiekimo** ir naudojimo draudimas.

Pagrindimas

Siekiant geriau apsaugoti vartotojus, reikėtų taip pat vengti galimybės profesionaliems ir pramoniniams vartotojams platinti dažų nuėmiklius, kurių sudėtyje yra DCM.

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas 5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(5) Kadangi kai kurie vartotojai, nepaisydami draudimo, galės įsigyti dažų nuėmiklių, kurių sudėtyje yra DCM, iš specialistų ir pramonės reikmėms skirtos platinimo grandinės, ant produkto turėtų būti nurodytas įspėjimas.

Pakeitimas

Išbraukta.

Pagrindimas

Pakeitimas susijęs su 8 pakeitimu, ši konstatuojamoji dalis keičiama 8a (nauja) konstatuojamoja dalimi ir pakeitimais, kuriais draudžiama DCM naudoti specialistų reikmėms.

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas 6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(6) Per pastaruosius 18 metų Europoje užregistruotos mirtys naudojant šį produktą pramonės ir specialistų reikmėms pirmiausia siejamos su nepakankamu vėdinimu, netinkamomis asmens saugos priemonėmis, netinkamų talpyklų naudojimu ir patirtu ilgalaikiu DCM poveikiu. Todėl reikėtų nustatyti apribojimus, skirtus kontroliuoti ir mažinti pavojų žmonių sveikatai, kylantį naudojant produktą specialistų ir pramonės reikmėms.

Pakeitimas

(6) Per pastaruosius 18 metų Europoje užregistruotos mirtys naudojant šį produktą pramonės ir specialistų reikmėms pirmiausia siejamos su nepakankamu vėdinimu, netinkamomis asmens saugos priemonėmis, netinkamų talpyklų naudojimu, **netinkama produkto sudėtimi, kai į ją įeina nepakankamas kiekis garų stabdiklių**, ir patirtu ilgalaikiu DCM poveikiu. Todėl reikėtų nustatyti apribojimus, skirtus kontroliuoti ir mažinti pavojų žmonių sveikatai, kylantį naudojant produktą specialistų ir pramonės reikmėms.

Pagrindimas

Kai kuriuose senuose DCM preparatuose nėra pakankamo kiekio garų stabdiklių, kurie naudojami siekiant sumažinti garavimą.

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas 7 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(7a) Nuolatinis dažų nuėmiklių, kurių sudėtyje yra DCM, naudojimas specialistų reikmėms viršija profesinio poveikio ribinę vertę (PPR), nesvarbu, ar geras vėdinimas ir net naudojama pastatų išorėje. Praktiškai niekada neatitinka PPR, kadangi naudotojai neturi matavimo įrangos ir nesinaudoja tinkamomis asmeninės apsaugos priemonėmis. Taikyti PPR iš esmės neįmanoma todėl, kad jas reikėtų taikyti daugeliui mažų įmonių, kurios yra mobilios.

Pagrindimas

Šiame pakeitime apibendrinamos pagrindinės Europos Komisijos užsakymu atlikto poveikio vertinimo, kuriame siūloma visiškai uždrausti naudoti specialistų reikmėms dažų nuėmiklius, kurių sudėtyje yra DCM, išvados.

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas 7 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(7b) Pagal Tarybos direktyvos 98/24/EB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos nuo rizikos, susijusios su cheminiais veiksniais darbe¹, 6 straipsnį darbdavys turi stengtis nebenaudoti pavojingo cheminio veiksnio ir jį pakeisti kitu cheminiu veiksniumi ar procesu, kuris, jį naudojant įprastomis sąlygomis nekenkia arba mažiau kenkia darbuotojų saugai ir sveikatai, ir tik tuo atveju, jei kenksmingo cheminio veiksnio pakeisti kitu neįmanoma, taiko apsaugos ir prevencijos priemones.

Pagrindimas

Diskusija dėl tinkamų DCM naudojimo specialistų reikmėms priemonių vyksta atsižvelgiant į galiojančius darbuotojų sveikatos ir saugos darbe teisės aktus. Reikia veiksmingai taikyti priemones, pirmenybę suteikiant medžiagos pakeitimui, o ne apsaugos ir prevencijos priemonėms.

Pakeitimas 9

**Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas
8 konstatuojamoji dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

(8) Todėl dažų nuėmiklių, kurių sudėtyje yra DCM, tiekimas į rinką ir naudojimas specialistų reikmėms turėtų būti uždraustas, siekiant apsaugoti jų sveikatą ir mažinti *mirčių* bei nelaimingų atsitikimų skaičių. ***Vis dėlto, tais atvejais, kai rasti DCM pakaitalą yra labai sunku ar neįmanoma, reikėtų, kad valstybės narės turėtų galimybę leisti specialias licencijas gavusiems specialistams toliau naudoti DCM. Valstybės narės būtų atsakingos už tokių licencijų išdavimą bei stebėseną ir jas išduoti tik užbaigusiesiems privalomus mokymus, kurių metu įvykdyti specialūs reikalavimai.***

Pakeitimas

(8) Todėl dažų nuėmiklių, kurių sudėtyje yra DCM, tiekimas į rinką ir naudojimas specialistų reikmėms turėtų būti uždraustas, siekiant apsaugoti jų sveikatą ir mažinti *mirtingumą* bei nelaimingų atsitikimų skaičių.

Pagrindimas

Remiantis Komisijos pasiūlymo 6 ir 7 konstatuojamųjų dalių ir pranešėjo pasiūlytų 7a ir 7b dalių pagrindimais, reikėtų visiškai uždrausti naudoti DCM specialistų reikmėms, tai taip pat atitinka Europos Komisijos užsakyto poveikio vertinimo išvadas. Kai tai įmanoma, darbo vietoje reikėtų vietoj pavojingų medžiagų naudoti kitas, o ne jas įteisinti ir mokyti, kaip naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis. Kadangi vadovautis profesinio poveikio ribine verte labai brangu, net ir geriausias mokymas neužtikrins to, kad specialistai laikytųsi šių normų.

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas 8 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(8a) Kadangi kai kurie specialistai, nepaisydami draudimo, galės iš pramonės reikmėms skirtos platinimo grandinės įsigyti dažų nuėmiklių, kurių sudėtyje yra DCM, ant produkto turėtų būti nurodytas įspėjimas.

Pagrindimas

Susijęs su pakeitimu, keičiančiu 8a (nauja) konstatuojamąją dalį ir su pakeitimais, draudžiančiais DCM naudojimą specialistų reikmėms.

Naudotojai paprastai negali įsigyti produktų iš pramonės reikmėms skirtos tiekimo grandinės, tačiau specialistai gali turėti šią galimybę. Todėl reikėtų išlaikyti įspėjimą, skirtą specialistams.

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas 9 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(9) Pramonės įmonėse užregistruotų mirčių ir nelaimingų atsitikimų skaičius rodo, kad netinkamai įgyvendinami darbo aplinką reglamentuojantys teisės aktai. DCM poveikis vis dar yra didelis, todėl pramonės objektuose dirbantiems asmenims reikėtų taikyti dar veiksmingesnes rizikos mažinimo priemones. Reikėtų nustatyti prevencines priemones, pvz., gerą darbo vietos vėdinimą, tinkamas asmens saugos priemones ir papildomą talpyklų pritaikymą.

(9) Pramonės įmonėse užregistruotų mirčių ir nelaimingų atsitikimų skaičius rodo, kad netinkamai įgyvendinami darbo aplinką reglamentuojantys teisės aktai. DCM poveikis vis dar yra didelis, todėl pramonės objektuose dirbantiems asmenims reikėtų taikyti dar veiksmingesnes rizikos mažinimo priemones. Reikėtų nustatyti prevencines priemones, pvz., gerą darbo vietos vėdinimą, ***atitinkantį profesinio poveikio ribinę vertę, arba kvėpavimo takų apsaugos priemones su individualiomis oro tiekimo sistemomis, atskiras vėdinamas patalpas gaminiams, nuo kurių buvo nuimti dažai, džiovinti,*** tinkamas asmens saugos priemones ir papildomą talpyklų pritaikymą.

Pagrindimas

Reikia konkrečiai nurodyti, kad darbo vietos vėdinimas turėtų atitikti profesinio poveikio ribinę vertę, arba, jei to nėra, turėtų būti naudojamos kvėpavimo takų apsaugos priemonės su individualiomis oro tiekimo sistemomis. Siekiant kuo labiau sumažinti DCM pramoninį naudojimą, gaminiai, nuo kurių buvo nuimti dažai, turėtų būti džiovinami atskiroje vėdinamoje patalpoje.

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas 9 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(9a) 2007 m. lapkričio mėn. Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribinių verčių mokslinis komitetas rekomendavo dinaminio svertinio vidurkio per aštuonias valandas ir trumpalaikio poveikio per 15 minučių ribines vertes. Tikslinga nustatyti šias vertes kaip maksimalias, kurios turėtų būti pasiektos pramonės reikmėms naudojant veiksmingą ištraukiamojo vėdinimo sistemą, nepažeidžiant jokių pagal nacionalinius teisės aktus nustatytų žemesnio lygio verčių.

Pagrindimas

Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribinių verčių mokslinio komiteto rekomendacijos turėtų būti įgyvendintos kaip gairės pramonės įmonėse naudojant ištraukiamojo vėdinimo sistemas. Šiomis rekomendacijomis turėtų būti remiamasi nustatant maksimalų ES verčių lygį, tačiau valstybės narės gali nustatyti žemesnį verčių lygį (kaip, pavyzdžiui, nustatyta Vengrijoje).

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas

Priedas

Direktyva 76/769/EEB

I priedo xx punkto 2 stulpelio 2 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(2) Nukrypdomos nuo 1 pastraipos,

Išbraukta.

valstybės narės gali leisti tiekti dažų nuėmiklius, kurių sudėtyje yra dichlormetano, licencijas gavusiems specialistams.

Pagrindimas

Leidimą tiekti dažų nuėmiklius, kurių sudėtyje yra dichlormetano, licencijas gavusiems specialistams sunku pateisinti atsižvelgiant į ES darbuotojų sveikatos ir saugos darbe teisės aktus, pagal kuriuos reikalaujama, kai tik įmanoma, pavojingas medžiagas pakeisti kitomis. Be to neatsižvelgiama į aiškius įrodymus, kad nemažai specialistų neturi galimybių užtikrinti, jog bus laikomasi profesinio poveikio ribinės vertės ir neinvestuoja į tinkamą asmeninės apsaugos įrangą. Pagaliau neatsižvelgiama į tai, kad tinkamo sąlygų laikymosi beveik neįmanoma užtikrinti todėl, kad veikia daug mažų įmonių, kurios yra mobilios.

Pakeitimas 14

Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas

Priedas

Direktyva 76/769/EEB

I priedo xx punkto 2 stulpelio 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(3) 2 pastraipoje nurodytos licencijos išduodamos specialistams, baigusiems saugaus dažų nuėmiklių, kurių sudėtyje yra dichlormetano, naudojimo mokymus. Mokymai apima:

Išbraukta.

(a) informavimą apie pavojų sveikatai, pavojaus vertinimą ir valdymą,

(b) tinkamo vėdinimo užtikrinimą,

(c) atitinkamų asmens apsaugos priemonių naudojimą.

Pagrindimas

Europos Komisijos užsakymu atliktame poveikio vertinime nustatyta daug atvejų, kai neatitinkama galiojančių darbuotojų sveikatos ir saugos darbe teisės aktų, kuriuos lemia nuolatinis tinkamo įgyvendinimo trūkumas. Kadangi specialistai neturi matavimo prietaisų, kuriais būtų galima užtikrinti profesinio poveikio ribinės vertės laikymąsi, ir neinvestuoja į tinkamą asmeninės apsaugos įrangą, kuri yra brangi, mokymas problemos neišspręs. Tokiu atveju visiškas uždraudimas – vienintelė prasminga priemonė.

Pakeitimas 15

Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas

Priedas

Direktyva 76/769/EEB

I priedo xx punkto 2 stulpelio 4 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

(4) Dažų nuėmikliai, kurių sudėtyje yra dichlormetano, kurio koncentracija yra lygi arba didesnė nei 0,1 % masės, gali būti naudojami pramonės objektuose, jeigu įvykdytos šios sąlygos:

(a) **įrengta** veiksminga ištraukiamojo vėdinimo sistema arba kvėpavimo takų apsaugos priemonės su individualiomis oro tiekimo sistemomis,

(b) **įrengtos** dažų nuėmiklių talpyklos, kurios yra uždengiamos, kai nenaudojamos,

(c) **naudojamos tinkamos apsauginės pirštinės**.

Pakeitimas

(4) Dažų nuėmikliai, kurių sudėtyje yra dichlormetano, kurio koncentracija yra lygi arba didesnė nei 0,1 % masės, gali būti naudojami pramonės objektuose, jeigu įvykdytos šios sąlygos:

(a) **veikia** veiksminga ištraukiamojo vėdinimo sistema, **kuri užtikrina visišką atitiktį nacionalinėms profesinio poveikio ribinėms vertėms, kurios neturi viršyti 100 ppm (353 mg/m³) dinaminio svertinio vidurkio per aštuonias valandas arba 200 ppm (706 mg/m³) trumpalaikio poveikio per 15 minučių ribos** arba **įrodoma, kad naudojamos** kvėpavimo takų apsaugos priemonės su individualiomis oro tiekimo sistemomis,

(b) **visos** dažų nuėmiklių talpyklos uždengiamos, kai nenaudojamos,

(c) **specialistai naudoja tinkamas apsaugines pirštines ir kaukes**.

Pagrindimas

1. Pramonės įmonėse užregistruotų mirties atvejų ir nelaimingų atsitikimų skaičius aiškiai rodo, kad netinkamai įgyvendinami darbo aplinką reglamentuojantys teisės aktai. Turėtų būti aiškiai nustatyta, kad visais atvejais pramonėje naudojant DCM turi būti laikomasi profesinio poveikio ribinių verčių. Naudojant ištraukiamojo vėdinimo sistemą būtų galima pasiekti bent jau Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribinių verčių mokslinio komiteto rekomenduotas vertes, tačiau valstybės narės gali nustatyti ir žemesnes vertes. Kitu atveju turi būti įrodoma, kad naudojamos kvėpavimo takų apsaugos priemonės su individualiomis oro tiekimo sistemomis.

2. Uždengus visas talpyklas, įskaitant tas, kurios nėra nuolat uždengtos, sumažės DCM garų išsiskyrimas.

3. Siekiant kuo labiau sumažinti DCM pramoninį naudojimą, gaminiams, nuo kurių buvo nuimti dažai, džiovinoti turi būti skirta atskira vėdinama patalpa.

4. DCM yra labai lakus. Manoma, kad daugiausia DCM patenka į žmogaus organizmą

įkvėpiant (ATSDR, 2000 m. Dichlormetano toksinės savybės, Toksinių medžiagų ir ligų registravimo agentūra, JAV sveikatos ir žmoniškųjų paslaugų departamentas, Džordžija, JAV.). Tinkamų pirštinių ir kaukių naudojimas turėtų apsaugoti specialistus nuo per odą ir kvėpavimo takus daromo DCM poveikio.

Pakeitimas 16

Pasiūlymas dėl sprendimo – iš dalies keičiantis aktas

Priedas

Direktyva 76/769/EEB

I priedo xx punkto 2 stulpelio 5 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

(5) Nepažeidžiant kitų Bendrijos teisės aktų dėl pavojingų medžiagų ir preparatų klasifikavimo, pakavimo ir ženklavimo, dažų nuėmikliai, kuriuose dichlormetano koncentracija yra didesnė negu 0,1 % masės, nuo [24 mėnesiai nuo šio sprendimo įsigaliojimo] įskaitomai ir nenutrinamai ženklinami tokiu užrašu: „Skirta tik pramonės **ir specialistų** reikmėms“.

Pakeitimas

(5) Nepažeidžiant kitų Bendrijos teisės aktų dėl pavojingų medžiagų ir preparatų klasifikavimo, pakavimo ir ženklavimo, dažų nuėmikliai, kuriuose dichlormetano koncentracija yra didesnė negu 0,1 % masės, nuo [24 mėnesiai nuo šio sprendimo įsigaliojimo] įskaitomai ir nenutrinamai ženklinami tokiu užrašu: „**Pavojinga!** Skirta tik pramonės reikmėms“.

Pagrindimas

Vartotojui bus duodamas pavojaus ženklas ir jis bus labiau įtakingas, kad turinys jam kenksmingas.

Jei naudojimas specialistų reikmėms bus uždraustas, įspėjimą reikėtų atitinkamai pakoreguoti.

AIŠKINAMOJI DALIS

„Nepriklausomai nuo gero vėdinimo, nuo to, kad dažai nuimami nuo mažų paviršių, nuimti dažų likučiai nedelsiant surenkami ir dažų nuėmiklių skardinės laikomos uždarytos, poveikio ribinė vertė (100 ppm) nuolat viršijama. Taigi tokiose darbo vietose reikia naudoti autonominius respiratorius, išskyrus tuos atvejus, kai matavimais neabejotinai įrodoma, kad tam tikri dažų nuėmikliai ar dėl tam tikrų apsaugos procedūrų poveikio ribinė vertė neviršijama.

Filtruojamosios kaukės nesuteikia pakankamai apsaugos. Naudojant respiratorius reikia patikrinti juos naudojančių žmonių bendrą atsargumą. Jei dažų nuėmimo darbas truks daugiau nei 20 % savaitės darbo valandų, iš darbo saugos reguliavimo institucijos reikia gauti specialų leidimą.“

VCI – Vokietijos chemijos pramonės asociacija, 2000

1. Įvadas

Dichlormetanas (DCM) yra bespalvis cheminis junginys, kuris turi aštrų eterinį arba švelnų, saldų kvapą. Pagrindinę rinką sudaro – vaistų, tirpiklių ir pagalbinių medžiagų, dažų nuėmiklių bei klijų gamyba. Iš bendrai 2005 m. pagamintų 244 000 tonų, **13 000 tonų gryno DCM buvo sunaudota dažų nuėmikliams (apie 5 %)**, dar 1 500 – 11 000 tonų buvo gauta iš vaistų gamintojų ir skirta dažų nuėmikliams.

DCM turi **neigiamą poveikį žmogaus sveikatai** ir yra įtrauktas į ES pagrindų direktyvos vandens politikos srityje 33 prioritetinių medžiagų sąrašą. Dažų nuėmikliuose, kurių sudėtyje yra DCM, gali būti apie 60-90 % DCM. DCM užverda prie 30-40°C ir yra labai lakus, t. y. labai greitai garuoja. DCM priskirtas 3 kategorijos kancerogeninėms medžiagoms. Jis turi narkotinį poveikį, dėl kurio slopinama centrinė nervų sistema ir sukiamas sąmonės praradimas ir esant dideliame jo kiekiui kardiotoksinis poveikis, neteisingai jį naudojant, kelia mirties pavojų. Kitas poveikis apima akių ir kvėpavimo takų dirginimą, plaučių edemą ir didelį poveikį širdžiai, kepenims ir inkstams. Jis tai pat sukelia svaigulį ir galvos skausmą.

Anot Pavojų sveikatai ir aplinkai mokslinio komiteto didžiausias pavojus dėl DCM toksiškumo kyla jautresnėms visuomenės grupėms. **Vaikai yra jautresni** dėl galimai didesnio jo kiekio (jie kvėpuoja dažniau nei suaugusieji; DCM koncentracija žemės lygyje didesnė). Asmenims, turintiems polinkį į širdies ir kraujagyslių ligas, taip pat kyla didesnis pavojus.

Anot Komisijos, tarp 1989 m. ir 2007 m. ES buvo užregistruota **18 mirties atvejų** (9 dėl pramoninio naudojimo, 8 dėl naudojimo specialistų reikmėms, 1 dėl vartotojo naudojimo) ir **56 nemirtinos traumos**.

Komisija atliko tris DCM dažų nuėmiklių keliamo pavojaus vertinimo tyrimus (1999 m., 2004 m. ir 2007 m), visų trijų išvadose reikalaujama įgyvendinti pavojaus mažinimo priemones vartotojams ir specialistams, o dviejuose iš jų raginama imtis šių priemonių ir

pramoninam naudojimui¹.

Į rinką jau teikiami įvairūs DCM turinčių dažų nuėmiklių pakaitalai: fizinis arba mechaninis pašalinimas, pašalinimas pirolizės arba terminiu būdu bei pašalinimas cheminiu būdu, vietoje DCM naudojant kitas chemines medžiagas. Labiausiai paplitę alternatyvūs cheminiai dažų nuėmikliai. Juose yra įvairių cheminių medžiagų. Šios medžiagos turi tam tikrų sveikatai pavojingų savybių ir galėtų naudotojui kelti kitokį pavojų nei DCM. Tačiau, remiantis Komisijos tyrimais ir savo pačių poveikio vertinimu, **yra pakaitalų, kurie kelia (daug) mažiau pavojaus žmogaus sveikatai ir aplinkai.**

Daugelis Europos valstybių (Austrija, Danija, Švedija) jau įgyvendino **nacionalines priemones, kuriomis draudžiamas DCM arba reikalaujama jį pakeisti kita medžiaga**, arba šiuo metu tokias priemones rengia (Vokietija).

2. Kodėl reikėtų uždrausti naudotojams naudoti DCM?

Neįmanoma užtikrinti, kad naudotojai saugiai naudotų DCM:

- jie negali įvertinti pavojaus,
- jie neturi tokios įrangos (ypač techninės kontrolės įrangos) kaip pramoniniai naudotojai, o kai kuriais atvejais darbo sąlygos namie gali būti daug blogesnės nei dirbtuvėse (pvz., dažai gali būti nuimami rūsyje ar uždaroje patalpoje su uždarytais langais dėl blogo oro arba prie jautrių asmenų, pvz., vaikų, pagyvenusių giminių ar ligotų asmenų); ir
- jie nežino apie tinkamą asmens apsaugos įrangą ir net jei žinotų, nepanašu, kad jie būtų pasiruošę už ją mokėti (individualių oro tiekimo sistemų su kompresorium ir tinkamų pirštinių kaina – 2750 eurų; DCM dažų nuėmiklio kaina – apie 10 eurų už litrą).

Atsižvelgiant į tai ir atsižvelgiant į tai, kad yra pakaitalų, kurių naudojimas padarytų labai mažą arba visai nepadarytų jokio ekonominio poveikio naudotojui, reikėtų uždrausti naudotojams naudoti dažų nuėmiklius, kurių sudėtyje yra DCM.

3. Kodėl reikėtų uždrausti naudoti DCM specialistų reikmėms?

Tarybos direktyvoje 98/24/EB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos nuo rizikos, susijusios su cheminiais veiksniais darbe, aiškiai nustatyta normų hierarchija. Darbdaviai pirmiausia bando pavojingą cheminį veiksnį **pakeisti** kitu cheminiu veiksmiu ar procesu, kuris, jį naudojant įprastomis sąlygomis, nekenkia arba mažiau kenkia darbuotojų saugai ir sveikatai ir tik tuo atveju, jei kenksmingo cheminio veiksnio pakeisti kitu neįmanoma taiko apsaugos ir prevencijos priemones. Atsižvelgiant į saugių pakaitalų galimybes, iš galiojančių ES teisės aktų dėl darbuotojų sveikatos ir saugumo aišku, kad DCM turi būti pakeistas.

Ant DCM indo yra saugos frazė „**neįkvėpkite dujų/dūmų/garų/purslų**“. Dėl labai didelio lakumo vienintelis būdas laikytis šio reikalavimo – naudoti individualią oro tiekimo sistemą. Tačiau visa įranga kainuoja apie 2750 eurų ir dirbti su visą kūną dengiančiais darbo drabužiais, deguonies balionu ir fluoro gumos pirštinėmis nepatogu, todėl taip dirbama retai.

Nuolat labai viršijamos profesinio poveikio ribinės vertės (PPR), net ir tais atvejais, kai

¹ Žr. Komisijos poveikio vertinimą, pridėdamą prie pasiūlymo.

vėdinimo sąlygos geros, įskaitant kai jis naudojamas pastatų išorėje (taip pat žr. įvado citatą). Pažymi, kad DCM žmogui užuodžiamas tik tada, kai jo koncentracija labai viršija PPR. Specialistai gali manyti, kad jiems poveikis nedaromas, kadangi jie nieko nejaučia, tačiau jų patiriamas kiekis jau gali viršyti PPR.

Ant indo taip pat yra saugos frazės „venkite kontakto su oda ir akimis“ ir „**dėvėkite tinkamus apsauginius drabužius ir pirštines**“. Tačiau visi įmanomi skirtingi tipai turi trūkumų: pigiausias – EVA (apie 10 eurų už porą) mechaniškai nestiprios ir DCM lengvai prasiskverbia. PVA pirštinės (apie 25 eurus už porą) yra chemiškai atsparios, tačiau negali būti naudojamos ten, kur yra vandens. Fluoro gumos pirštinės (50 eurų už porą) yra tinkamiausias, tačiau DCM prasiskverbia per 3 valandas.

Svarbu, kad dabartinė įgyvendinimo praktika iš esmės netinkama, ypač dėl daugelio mažų įmonių, kurios yra mobilios.

Pagaliau ES teisės aktai dėl darbuotojų sveikatos ir saugos netaikomi savarankiškai dirbantiems asmenims, kurie sudaro nemažą dalį dažytojų ir dekoratorių.

Apibendrinant, galiojantys teisės aktai dėl darbuotojų sveikatos ir saugos arba netaikomi (savarankiškai dirbantys asmenys), arba ignoruojami (DCM nepakeičiamas kitomis medžiagomis, nepakankama asmens apsauga) ir neįgyvendinami.

4. Ekonominis poveikis

Komisija siūlo visiškai uždrausti naudoti dažų nuėmiklius, kurių sudėtyje yra DCM, specialistų reikmėms, nebent valstybės narės numatys mokymų bei licencijų išdavimo, susijusio su šiuo naudojimu, tvarką. Tai prieštarauja 2007 m. RPA poveikio vertinimo rekomendacijoms¹.

Komisija numato, kad **mokymų bei licencijų išdavimo išlaidos** pirmaisiais metais sudarys 1,9 milijonus eurų ir 1,3 milijonus eurų tolesniais metais (apmokant 10 000 darbuotojų). Išduoti licencijas 10 000 asmenų ir 800 įmonių sudarytų dar 1,34 milijonus eurų. Į šias išlaidas dar neįtrauktos techninės kontrolės ir (arba) asmens apsaugos priemonės.

Įdomu šiuos skaičius palyginti su **sąmatiniu** DCM gamintojų **pelnu**. Metinis pramonės pelnas, RPA paskaičiavimais, sudaro nuo 430 000 iki 1,1 milijono eurų.

Kitaip sakant, jei 10 000 darbuotojų ir 800 įmonių turėtų būti apmokyti ir jiems išduotos licencijos visoje ES, tam skirtos išlaidos aiškiai viršytų gamintojų pramonės pelną. Nesuprantama, kodėl specialistai ir valstybės institucijos turėtų mokėti milijonus už mokymą bei licencijų išdavimą (ir dar milijonus už asmens apsaugos priemones) siekiant išlaikyti palyginus nedidelį gamintojų pelną.

Be to daug DCM gamintojų taip pat gamina DCM pakaitalus, taigi dalį nuostolių, jei ne visus, jie galėtų kompensuoti gamindami daugiau pakaitalų.

¹ RPA – *Risk and Policy Analysts Ltd*, Jungtinė Karalystė.

5. Pramonės siūlomos pavojaus mažinimo priemonės

DCM gamintojai vietoj draudimo naudotojams siūlo šias priemones:

- talpa mažesnė arba lygi 1 litrai,
- talpa siauru kaklu su vaikams neįveikiamu dangčiu,
- garų stabdiklių įmontavimas,
- aiškiai matoma saugos etiketė, kurioje reikalaujama naudoti tik esant tinkamam vėdinimui.

Naudojimui specialistų reikmėms jie siūlo šias priemones:

- garų stabdiklių įmontavimas,
- saugos informacijos teikimas.

RPA atliktame poveikio vertinime aiškiai įrodyta, kad **šių priemonių visiškai nepakanka**. Iš esmės dauguma jų net nėra priemonės, tai aprašyta esama padėtis. Dažniausiai aptinkamas talpos naudotojams dydis yra 1 litras. Talpa siauru kaklu su vaikams neįveikiamu dangčiu jau privalomi pagal įstatymą. Nors siauras kaklas ir veiksmingas, siekiant išvengti nutekėjimo, jis nei kiek nesumažina poveikio naudojimo metu (naudotojas turi turinį (dalį turinio) išpilti į indą, taigi šia prasme poveikis nebus sumažintas).

Beveik visi produktai rinkoje turi garų stabdikius, visų pirma siekiant sustiprinti DCM veiksmingumą, kadangi kitaip jis išgaruotų ir nebūtų veiksmingas dažų nuėmiklis.

DCM įstatymų numatyta tvarka jau turi būti paženklintas ir naudotojas įspėjamas neįkvėpti dujų/dūmų/garų/purslų (konkretų užrašą parenka gamintojas). Papildoma nuostata dėl „tinkamo vėdinimo“ nieko nereiškia ir nėra naudinga: Ką tai reiškia, jei DCM žmogui užuodžiamas tik tada, kai jo koncentracija labai viršija profesinio poveikio ribines vertes?

Pagaliau nereikia net minėti, kad jau dabar teisės aktai įpareigoja gamintojus specialistams teikti saugos informaciją.

Apibendrinant galima teigti, kad pramonės siūlomos priemonės (deja, kai kurių valstybių narių atkartojamos) tėra ciniškos pastangos stabdyti labai pavojingos cheminės medžiagos draudimą, kurį reikėjo priimti jau seniai, ir teikti pasiūlymus, kurie tik apibūdina *status quo* ir kurie aiškiai nesuteikė tinkamos apsaugos.

PROCEDŪRA

Pavadinimas	Pavojingos medžiagos ir preparatai (dichlormetanas)
Nuorodos	COM(2008)0080 – C6-0068/2008 – 2008/0033(COD)
Pateikimo Europos Parlamentui data	14.2.2008
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	ENVI 11.3.2008
Nuomonę teikiantis (-ys) komitetas (-ai) Paskelbimo plenariniame posėdyje data	IMCO 11.3.2008
Nuomonė nepareikšta Nutarimo data	IMCO 25.3.2008
Pranešėjas (-ai) Paskyrimo data	Carl Schlyter 3.3.2008
Svarstymas komitete	24.6.2008
Priėmimo data	9.9.2008
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 54 –: 4 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Adamos Adamou, Georgs Andrejevs, Margrete Auken, Liam Aylward, Pilar Ayuso, Johannes Blokland, John Bowis, Frieda Brepoels, Martin Callanan, Dorette Corbey, Magor Imre Csibi, Chris Davies, Avril Doyle, Mojca Drčar Murko, Anne Ferreira, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Gyula Hegyi, Marie Anne Isler Béguin, Dan Jørgensen, Christa Klauß, Eija-Riitta Korhola, Holger Kraemer, Aldis Kušķis, Marie-Noëlle Lienemann, Peter Liese, Roberto Musacchio, Riitta Myller, Péter Olajos, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Dagmar Roth-Behrendt, Guido Sacconi, Amalia Sartori, Carl Schlyter, Richard Seeber, María Sormosa Martínez, Antonios Trakatellis, Evangelia Tzampazi, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Glenis Willmott
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Giovanni Berlinguer, Iles Braghetto, Nicodim Bulzesc, Philip Bushill-Matthews, Bairbre de Brún, Milan Gal'a, Genowefa Grabowska, Jutta Haug, Erna Hennicot-Schoepges, Caroline Lucas, Alojz Peterle, Donato Tommaso Veraldi
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (178 straipsnio 2 dalis)	Elisabetta Gardini, Graham Watson
Pateikimo data	12.9.2008